

LEGO-ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНО-КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Флотська Дарина Юріївна,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

darunaflotska@gmail.com

Сорочинська Оксана Андріївна,

к.п.н., доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ksena21031977@gmail.com

Вступ. Ігрова діяльність є основною формою активності дітей дошкільного віку, яка конструктивно відображає особливості організації навколишнього світу, формує досвід пізнання та розвиває свідомість. Гра дітей старшого дошкільного віку поступово розвивається в різних напрямках. Одним із видів гри дітей дошкільного віку є конструктивно-будівельна діяльність, яка передбачає відтворення особливостей організації навколишнього світу, завдяки використанню різного виду конструктивного матеріалу. Завдяки цьому виду гри діти розвивають конструктивні навички та уяву, вчать планувати власну діяльність, обирати засоби та способи досягнення поставленої мети, співпрацювати один із одним та оцінювати досягнуті результати для досягнення поставленої мети. Враховуючи сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти, а також недостатнього вивчення проблеми розвитку будівельно-конструктивної діяльності в дітей старшого дошкільного віку, була визначена необхідність використання таких інноваційних методів як LEGO-технології, яка являє собою цілу систему підготовки дітей до школи, розвитку конструктивного мислення.

Ціль роботи – узагальнити особливості розвитку будівельно-конструктивної діяльності в дітей старшого дошкільного віку засобами LEGO-технологій.

Матеріали та методи. Дослідження сучасних авторів, таких як В. Близнюк, О. Борука, Н. Волощенко, Ю. Катищева, Ю. Коваль, Т. Лусс, О. Рома та Є. Фешина, оцінили потенціал використання наборів LEGO. Багато педагогів випробували LEGO у своїй професійній діяльності. Особливо це стосується С. Безпалої, М. Губко, О. Костецької, Т. Рожок, І. Сухенко та інших.

Проблема ігрової зокрема будівельно-конструктивної діяльності має значне місце в дослідженнях різних вітчизняних та зарубіжних вчених: значення конструктивної гри для всебічного розвитку дитини (А. Бондаренко, Н. Гавриш, Т. Піроженко); місце конструктивної діяльності в пізнавальному розвитку дітей (А. Богуш, Н. Бібік, Г. Костюк, О. Савченко); особливості керівництва ігровою діяльністю (Л. Артемова, А. Бурова, Н. Гавриш, В. Сухомлинський, К. Ушинський); значення конструктивної гри для соціалізації та розвитку конструктивного мислення (В. Захарченко, Г. Костюк, Т. Маркова).

Результати та обговорення. Термін "будівельні ігри" з'явився відносно недавно. Однією з головних характеристик цих ігор є те, що вони ґрунтуються на будівельних навичках, а отже, наближені до творчої практики. У будівельно-конструктивній діяльності діти виконують різні дії з будівельними матеріалами, виготовляють вироби та іграшки з таких матеріалів, як папір, картон, природні матеріали та ін.. Свої перші вироби діти виготовляють у цій діяльності як результат практичних дій із різними предметами. Дорослі надають цим виробам певного значення і пояснюють, для чого вони можуть бути використані [4, с. 78].

Педагог Т. І. Поніманська вважає, що будівельні ігри є різновидом творчих ігор, які, окрім певних знань, сенсомоторних навичок, морально-дисциплінарних якостей, мають активізувати дитячу увагу, навички мислення та вміння знаходити різні рішення. У таких іграх діти динамічно розвиваються, перевіряється їхня адаптивність та взаємодія [5, с. 67].

У будівельній діяльності використовуються різноманітні матеріали, зокрема будівельні матеріали (кубики, палички різних форм і розмірів із дерева або пластику), спеціальні будівельні набори (наприклад, Lego) та різні природні матеріали (пісок, сніг, каміння, гілки, соснові шишки та ін.).

У структурі процесу конструктивної діяльності дітей дошкільного віку визначаються наступні етапи[9, с. 624–627]:

- конструювання проєкту-задуму (вивчення ситуації, визначення параметрів та логіки ситуації);
- конструювання моделі відповідно до визначених параметрів;
- конструктивний процес реалізації ідей.

Дітей старшого дошкільного віку потрібно вчити використовувати різноманітні будівельні матеріали та поєднувати окремі частини і блоки для створення мобільних, міцних і красивих конструкцій, використовуючи метод демонстрації. Як і в попередніх вікових групах, розвитку ігрового змісту сприяє ознайомлення дітей із навколишнім життям. Показуючи будівлі, педагоги повинні вчити дітей виділяти окремі частини, звертати їхню увагу на симетрію і контраст [8, с. 73].

Характерними ознаками будівельно–конструктивної діяльності у дітей старшого дошкільного віку є наступні: діти оволодівають різними способами обстеження предметів та способи створення різних конструкцій, пізнають конструктивні властивості деталей та матеріалів, розширюється сфера творчих проявів [2].

Для забезпечення ефективності та результативності проведення будівельно–конструктивної гри, слід використовувати наступні методи та прийоми роботи: спільне обговорення з дітьми мети конструювання, застосування створених будівель та виробів для ігор, групові прийоми, обговорення порядку здійснення роботи дітьми, показ вихователем різних способів конструювання, конструювання за створеним зразком вихователя.

Розвиток будівельно-конструктивної діяльності в дітей старшого дошкільного віку можливий з використанням засобу LEGO-технології. Як зазначають С. Бедер, В. Горяйнова, Т. Лусс та Г. Ульянець, основна ідея навчання за технологією Lego – це навчання через дію, здобуття знань шляхом побудови та

вивчення моделей. Складаючи деталі конструктора, діти вчаться планувати свої наступні кроки, мислити просторово та робити прогнози [1, с. 194-197]. Л. Романенко та Н. Воловенко розглядають LEGO-технологію як сукупність інтерактивних, ігрових методів навчання, що моделюють творчу та продуктивну діяльність в освітніх ігрових середовищах і сприяють розвитку критичного мислення в дітей [7, с. 89].

Завдання з LEGO дають дітям можливість розвивати терпіння, самоконтроль, увагу, посидючість, концентрацію, уяву, вміння створювати нові речі та засвоювати матеріал у цікавій ігровій формі. Щоб ефективно використовувати технологію LEGO, необхідно виконати такі умови: забезпечити достатню кількість цеглинок LEGO для побудови ігрової зони; обирати все більш складні завдання та дотримуватися правила легкого старту; дотримуватися найбільш підходящого часу для гри; надавати психологічну та педагогічну підтримку дітям, які беруть участь у грі; заохочувати, вірити в зусилля кожної дитини та надавати їй свободу і незалежність; доступ педагога до відповідних методичних ресурсів; залучення батьків до організації дитячої гри з LEGO [9, С, 624-627]. Основними принципами впровадження LEGO-технологій є: доступність та наочність; систематичність та послідовність навчання; врахування індивідуальних особливостей [6, с. 90].

Прикладом заняття розвитку будівельно-конструктивної діяльності засобами LEGO-технологій є “Мій будинок”, що мало на меті розвиток конструктивних здібностей дітей, розвиток вміння маніпулювати з конструктором LEGO, а також формування вміння реалізувати свою мету. В дидактичній грі “Який, яка?” діти описували різні споруди, підбираючи відповідні прикметники та дієслова. Дидактична вправа “Для того, щоб” спрямована на розвиток дітей мислити та аналізувати, в даній грі діти мали назвати основні частини будинку та їх значення.

Заняття з LEGO-конструювання “Паркан для зоопарку” спрямоване на розвиток конструктивних здібностей дітей, вміння будувати різні конструкції з LEGO-цеглинок, наслідувати приклад дорослого. Композиційна вправа “Чарівна доріжка” спрямована на закріплення знань про кольори, вміння доводити справу до кінця, будувати послідовно. Дітям було цікаво долучитися до подорожі та виконувати поставлені завдання. Будівельна гра “Паркан Зоопарку” передбачала те, що діти за зразком вихователя будували різні споруди, в тому числі і паркан.

Висновки. Таким чином, використання LEGO-технологій зумовлене її високим освітнім потенціалом, тобто багатофункціональністю, технічними та естетичними характеристиками, а також є ефективним для розвитку будівельно-конструктивної діяльності дітей старшого дошкільного віку.

Список літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція). URL: <http://osvita.kr-admin.gov.ua> (дата звернення 21.01.2024)
2. Будівельно-конструктивні ігри для дошкільнят. URL: <https://vseosvita.ua/library/budivelnno-konstruktivni-igri-dla-doskilnat-397558.html> (дата звернення 8.01.2024)
3. Конструктивна діяльність: види, цілі, методика. URL:

<https://moyaosvita.com.ua/pedagogika/konstruktivna-diyalnist-vidi-cili-metodika/>
(дата звернення 8.01.2024)

4. Піроженко Т. Ігрова діяльність дошкільника: молодший дошкільний вік. Київ: Генеза, 2016. 88 с.

5. Попова Н.А. Використання елементів освітніх методик LEGO в початкових класах на уроках і позаурочний час. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-elementiv-osvitnih-metodik-lego-v-pocatkovihklasah-na-urokah-i-pozauronij-cas-134129.html> (дата звернення 10.01.2024).

6. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO»/ О. Ю. Рома, В. Ю. Близнюк, О. П. Борук. The LEGO Foundation, 2016. 140 с.

7. Рібцун Ю. В. Вихователь й малюки конструюють залюбки: метод. посібник для роботи з дітьми 3-6 років. Київ : Генеза, 2017. 192 с.

8. Сухар В. Л. Конструювання в ДНЗ. Старший вік. Х.: Вид-во «Ранок», 2016. 176 с.

9. Будівельно-конструктивні ігри для дошкільнят. URL: <https://vseosvita.ua/library/budivelno-konstruktivni-igri-dla-doskilnat-397558.html>
(дата звернення 8.01.2024)